



Nikolaj Bøghs tale ved indvielsen af Holger Danske-monumentet

Taler

Nikolaj Bøgh
Medlem af Frederiksbergs
kommunalbestyrelse og PA
Director i Grace PA

Dato

9. april 2026

Omstændigheder

Talen blev holdt i forbindelse med indvielsen af en ny statue af modstandsmanden Max Bæklund på Julius Thomsens Plads.

1 Når vi går rundt på vore dages smukke og fredelige Frederiksberg, så kan det være svært at forestille sig, at vores by for lidt over 80 år siden var skueplads for nogle af besættelsestidens mest dramatiske og skelsættende begivenheder.

5 Sabotageaktioner, schalburgtage, stikkerlikvideringer, jødeforfølgelser.

Går man lidt på jagt, så er det ikke svært at finde mange steder på Frederiksberg, som spillede en central rolle under besættelsen, og de senere år er det også blevet lettere at finde frem til dem.

10

Med flere mindetavler, snublesten og nu med dette imponerende monument, som skal være med til at bevare mindet om en af de største begivenheder i den danske modstandsbevægelses historie, sprængningen af Forum den 24. august 1943.

15

Og her bliver også et permanent mindested for den af de store modstandsgrupper, der først og fremmest spillede en stor rolle her på Frederiksberg, nemlig Holger Danske.

20 For nogle år siden blev der stillet forslag i kommunalbestyrelsen om at vi skulle rejse et monument til minde om modstandskampen på Frederiksberg. Idéen kom faktisk fra socialdemokraterne – jo, jo, de kan skam også komme med gode idéer.

25 I forlængelse af det foreslog jeg, at vi skulle gøre det endnu mere konkret og

specifikt markere sprængningen af Forum.

Fordi sprængningen af Forum er en helt afgørende begivenhed i modstandskampen, som bragte den ind i en ny og langt mere dramatisk fase.

30 Sprængningen var et vigtigt element i det forløb, der førte til samarbejdspolitikken sammenbrud den 29. august 1943, fem dage senere.

I sidste ende var det afgørende for, at Danmark endte med at blive betragtet som en af de allierede nationer. Det er i høj grad værd at mindes.

35

For både idéen til den konkrete udformning af monumentet og mindestedet og for den konkrete udførelse af det skylder vi stor tak til Joakim Zacho Weylandt fra Foreningen Stjerne Radio.

40 Joakim har tidligere udført meget vellykkede restaureringer af en del af Frederiksberg unikke gamle byinventar. Og han brænder for besættelsestidshistorien og har både de idéer, det håndlag og de kontakter, der skal til for at realisere et projekt af denne kaliber. Som nu i forhåbentlig mange år kan holde mindet om sprængningen af Forum i live.

45

Det har været en langvarig proces, som nu har været længere end hele den tyske besættelse. Men nu står vi her omsider. Og også ud af en besværlig fødsel kan der komme et smukt barn.

50 Hvorfor er vores fælles historiske erindring i grunden vigtig at holde levende? Hvorfor sætter vi tavler, sten og monumenter for begivenheder, der fandt sted for mere end 80 år siden, og hvor de involverede for længst er døde?

Det gør vi af i hvert fald to grunde.

55

For det første fordi vores fællesskab som danskere gror ud af og næres af vores fælles historie og kollektive erindring. Uden den er det svært at opretholde et folk med en stærk sammenhængskraft og en vilje til at bestå. Og i sidste ende også med en vilje til at forsvare sig.

60

For det handler det jo også om. Hvad kommer vi af, hvilket fundament står vi på, hvad vil vi forsvare? Ja, i sidste ende; hvad vil vi risikere at dø for, sådan som mange af modstandsfolkene gjorde det under den tyske besættelse.

Det var som om 80-årsjubilæet for befrielsen sidste år stod lidt tydeligere frem, end jubilæet har gjort i mange år. Og det er som om en begivenhed som den vi er samlet om i dag har fået en ny betydning.

70 For nu står vi i en ny skæbnestund, heldigvis langt fra så voldsomt som for godt 80 år siden. Men alligevel så lever vi nu tydeligt i en ny tid, som stiller os nye spørgsmål om, hvad vi i grunden vil kæmpe for, og til syvende og sidst dø for.

Efterkrigstidens Pax Americana synger på sidste vers, hvis den ikke allerede er
75 død. Og vores del af verden er igen blevet et usikkert sted, hvor vi kan blive nødt til at forsvare os selv med våben i hånd.

For det andet fordi der er stærke personligheder, der er værd at mindes og lære af. Og som vi gerne vil hædre med mindesmærker i vores fælles byrum. Mænd og
80 kvinder, som har truffet afgørende valg i deres liv, der har haft varig betydning for det samfund, vi kender i dag. Forbilleder og lysende eksempler for eftertiden.

Og hvad kan vi så lære af Max Bæklund? Af min egen slægtning Jakob – Jack –
85 Bøgh, der var den første fra Holger Danske, der faldt i modstandskampen? Og af alle de andre tapre Holger Danske-folk?

Vi kan lære, at frihed og selvbestemmelse koster, og at indimellem må nogen dø, for at andre kan leve. Men også, at man må have noget at leve for. Idealer, som man tror så meget på, at de rækker udover døden. Fædreland og hjemstavn,
90 familie og frihed.

Det står Max Bæklund nu lige om lidt og minder os om med sin ølkasse med sprængstof her ved Forum, om ikke længe bakket op af montrere, der fortæller hele historien om alle de tapre frihedskæmpere fra Holger Danske.

95

Når vi kommer her forbi. Når Frederiksbergs skolebørn passerer stedet, og forhåbentlig får interesse for at høre mere om modstandskampen. Når byens besøgende studser over manden med ølkassen og får lyst til at vide mere. Så kan vi ranke ryggen og sige; Også her var der helte til.

100

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

105

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Indvielsestale, Mindetale

110

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nikolaj-boghs-tale-ved-indvielsen-af-holger-danske-monumentet>

115

120

125

130

135

140